

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVEDIJOJE INFORMACINIS LEIDINYS

Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige

Nr.2(17)

2011 sausis

Šio numerio rėmėjas:
Sponsor för detta nummer:

Etninės kultūros ir lietuvių kalbos dėstymo metodikos seminaras Stokholme

Iš Lietuvos atvykusios lektorės dalinasi dėstymo patirtimi su lituanistinių mokyklų Švedijoje mokytojomis

2010 m. spalio mėnesį įvyko lituanistines „Saulės“ mokyklos organizuotas seminaras, skirtas etninės kultūros ir lietuvių kalbos dėstymo bei darbo metodikos organizavimui. Seminare dalyvavo lituanistinių mokyklų mokytojos iš Stokholmo, Skonės bei Geteborgo. Renginį vedė Vilniaus universiteto lektorės.

Šiuo projektu buvo siekiama supažindinti mokytojas su etninės kultūros ir lietuvių kalbos dėstymo lituanistinėse mokyklose ypatumais. Taip pat buvo tikimasi, kad projektas sustiprins Švedijos lituanistines

mokyklėles, suteiks pedagogėms galimybę pakelti profesinę kvalifikaciją, padidins tėvų pasitikėjimą mokyklų veikla.

Lituanistinių mokyklėlių problematika geriausiai yra pažįstama Vilniaus universiteto lituanistinių studijų katedroje, kuri jau nuo 1990 m. kaupia žinias ir patirtį apie lietuvių kalbos mokymą nelietuviams bei ne Lietuvoje augantiems lietuvių vaikams. Katedros darbuotojai kviečiami skaityti paskaitų Lietuvos ir už Lietuvos ribų gyvenantiems pedagogams. „Saulės“

mokykla pasikvietė Vilniaus universiteto lektores Virginiją Stumbrienę ir Joaną Pribušauskaitę. Seminare, kuris vyko Stokholme, ABF patalpose, dalyvavo 10 iš 12 dalyvauti pageidavusių mokytojų. Renginį atidarė Lietuvos ambasadorius Švedijoje Remigijus Motuzas. Vėliau seminaras vyko dialogo ir diskusijų forma. Mokytojos pristatinėjo savo darbą ir pagrindines problemas, vėliau visi bendra diskusija ieškojome sprendimų. Dėstytojos supažindino su esama pedagogine literatūra, metodika, papasakojo apie kitų šalių lituanistinių mokyklėlių veiklą. Diskusijoje gimė daug gerų minčių ir idėjų, seminario dalyviai pasisėmė įkvėpimo naujiems darbams ir iššūkiams. Seminaro pabaigoje dėstytojos padovanojo keletą egzempliorių knygų iš savo anksčiau aptarto sąrašo. Sekmadienį, spalio 17 dieną, dėstytojos svečiavosi lituanistinėje „Saulės“ mokyklėlėje, stebėjo ten vykstančias pamokas ir bendravo su moksleiviais bei jų tėveliais.

Projektą finansavo Užsienio reikalų ministerijos užsienio lietuvių departamentas. Taip pat norėtume padėkoti Lietuvos ambasadoriui Švedijoje Remigijui Motuzui, kuris entuziastingai pritarė seminario idėjai ir visokeriopa rėmė jo organizavimą. Šis seminaras nebūtų įvykęs be pasišventusios, buvusios „Saulės“ mokyklos valdybos pirmininkės Giedrės Duman, kuri parašė projekto paraišką. Taip pat be lituanistinių mokyklėlių mokytojų aktyvumo ir noro tobulėti.

Po seminario galėjome konstatuoti, kad projekto nauda nesibaigė pedagoginių žinių pagilimu. Tai buvo puiki proga trims Švedijoje veikiančioms lituanistinėms mokykloms susitikti, pasidalinti patirtimi ir problemų sprendimo būdais. Diskusijoje gimė mintis, kad mokyklėlėms būtų naudinga susitikti dažniau. Juk tiek daug klausimų ir problemų yra bendros. O kartu daug lengviau jas išspręsti. Bet tai jau medžiaga kitam straipsniui.

Straipsnį parengė **Arūnė Wallin**, „Saulės“ mokyklos valdybos pirmininkė

Föreläsare från Litauen lärde litauiska skolans lärare undervisningsteknik

I oktober organiserade Litauiska skolan „Solen“ ett seminarium med syfte att fördjupa

Laikraščio užsisakymas

Jei pageidaujate įsigyti laikraštį, prašome kreiptis: į LBŠ valdybą el. paštu: valdyba@lietuviai.se, telefonu: 070-6036066 (Judita Croona).

Laikraštis platinamas per įvairius bendruomenės renginius. Numerio kaina 20 kronų, siunčiant paštu, pridamos pašto išlaidos.

lärarnas kunskaper i undervisning i etnisk kultur samt litauiska. Bland deltagarna i seminariet, som leddes av föreläsare från Vilnius Universitet, var de litauiska skolorna i Stockholm, Skåne och Göteborg.

Syftet med seminariet var att ta upp och diskutera frågor rörande undervisning i litauiska för utvandrarnas barn, hitta nya lösningar, hämta inspiration samt utbyta erfarenhet. Föreläsarna Virginija Stumbriene och Joana Pribušauskaite har lång erfarenhet av undervisning i litauiska för utlänningar samt har tidigare besökt många utvandrarskolor i olika delar av världen. Virginija Stumbriene har dessutom skrivit läroböcker för litauiska barn bosatta utomlands.

Av de 12 lärare som hade anmält intresse att delta i seminariet var det 10 som kunde närvara. Ambassadören

Remigijus Motuzas höll öppningstal på litauiska skolans lokaler i ABF-huset. Lärarna från de Litauiska skolorna berättade om problem som de stöter på i sin vardag och föreläsarna berättade om sina erfarenheter, gav tips om undervisningsmetodik samt presenterade en lista över rekommenderad litteratur. Seminariet avslutades med att föreläsarna delade ut några exemplar av läroböcker till varje skola. Även „Solens“ barn och föräldrar fick en möjlighet att träffa gäsföreläsarna och ställa frågor, när de satt med i skolans lektioner dagen efter seminariet.

Litauiska skolan „Solen“ tackar projektets huvudsponsor, Utrikesdepartementet i Litauen, Litauens ambassad, Giedre Duman, som skrev vinnande projektansökan samt alla lärare och medhjälpare som möjliggjorde seminariet.

Slutsatsen efter seminariet var att det finns mycket mer som kan diskuteras skolorna emellan. Det föddes många goda idéer för framtiden, men det är material för en annan artikel.

Arūnė Wallin Styrelseordförande för litauiska skolan „Solen“ i Stockholm.

Tidningsbeställning

Om ni önskar få tidningen, vänligen kontakta: LFS styrelses e-post: valdyba@lietuviai.se, telefon: 070-6036066 (Judita Croona).

Tidningen delas ut vid olika föreningsarrangemang. Lösnummerpris 20 kr. Porto tillkommer vid leverans per post.

Irviui Scheyniui atminti

Rudeniui vos įsibėgėjus, Lietuva neteko savo ištikimo bičiulio – švedų sūnaus Irvio Scheyniaus. Vieno šviesiausių savo piliečių neteko ir Švedija – humanizmo idealų ir tautų santalkos puoselėtojo... Irvis Scheynius nepraleisdavo progos ištarti: „Aš džiaugiuosi, kad esu pusiau lietuvis“. Ne tik džiaugėsi, bet ir nešė tą džiaugsmą it tautos vėliavą, savo tėvo – lietuvių literatūros klasiko ir tarpukario Lietuvos diplomato Švedijoje Igno Šeiniiaus – garbės priedermę. Lietuvių literatūros ir kultūros istorijai dalijęs autentiškas žinias (knygomis Norra Latin, Lietuviška išmintis, Tu esi teisėjas), Lietuvos mokslui atvėręs Riksarkivo lobyną, dosniai parėmęs tėvo atminimo įamžinimą Lietuvoje, Irvis visiems laikams aukso raidėmis įrašė ir savo paties vardą lietuvių kultūroje. Lietuvos humanitarinių mokslų, leidyklų žmonės šiltai ir nostalgikiškai prisimena nuoširdžius, atvirus, sklidinčius humoro šviesos pokalbius su Irviu, sprendžiant net pačias painiausias leidybos bei Igno Šeiniiaus kūrybinio palikimo pargrįžtuves Lietuvon. Tokiu kultūros altruistu Lietuvos pragmatiškėjantis gyvenimas dar ir šiandieną negali atsistebėti... Irvis Scheynius buvo puikiai pažįstamas ne tik Li-

etuvos intelektualams, bet ir socialinės globos reikalingiems žmonėms; ypač vaikams. Jau naujosios Nepriklausomybės laiku bemaž kasmet atvykdavęs į Šeiniūnus, aplankydavo Igno Šeiniiaus vardo mokyklą, domėdavosi vaikų dienos centro veikla, skatino, rėmė, nuoširdžiai džiaugėsi šviesėjančiu tenykščių gyvenimu; šviesėjančiu jo, Irvio Scheyniaus, dėka. Bet niekada, dievaži niekada neparodydavo, kad aukoja savo gerovę, santaupas, nebe pirmosios jaunystės energiją. Tikras kilnios dvasios riteris! Ne atsitiktinai Lietuvon pritraukęs savo bendražygių – Švedijos Rotary klubų – dėmesį. Išgydyti vaikai, stipendijos jų mokslams, šilti drabužiai, vasarvietė ant ežero kranto ir dar daug, daug kilnių žemiškų darbų žymi jo įsimintinus pėdsakus tėvo gimtinėje, Lietuvoje. Plati širdis, riteriška, o sykiu vakarietiška tolerancija Irviui leido lankytis Lietuvoje dar nepriklausomybės priešaušriu, dar tebestingdant sovietinės sistemos įšalui. Irvis niekada netapatino svetimųjų primestos sistemos ir lietuvių tautos, jos laikysenos. Net ir tada, kai ne vienas Vakarų lietuvis suko nugarą protėvių kraštui, Irvis žvelgė į kenčiančiųjų akis ir širdis, tikėdamas, kad šalis prabus... To jį, matyt, bus išmokiusi Švedija, čia

įgyta teisininko profesija, niekada nepaliaujanti tikėti atgimstančiu gėriu. Ne atsitiktinai, išties ne atsitiktinai Irvis Scheynius dvasia buvo artimas Lietuvoje pačiam mylimiausiam kunigui – monsinjorui Vasiliauskui. Sutarė jie abudu, nes jautė dvasios giminystę, tolerancijos išganingąją galią...

Nyku be Irvio. Nyku be Jo Lietuvoje; ne tik Švedijoje. Apie Šventas Kalėdas Lietuvoje pasirodysianti knyga apie Irvio tėvą – tai sykiu atminties paminklas ir Jam, Lietuvos patriotui, Švedijos sūnui. Su gilia pagarba ir meile minėsime Irvio Scheyniaus vardą Lietuvos kultūros istorijoje, Švedijos ir Lietuvos brolijos geneologijoje.

dr. Sigutė Radzevičienė

Nauji mokslo metai „Gintaro“ mokykloje

Skubantis laikas, alsuodamas rudeniška vėsa, dalina džiaugsmus ir rūpesčius, kurių svarbiausi yra mūsų vaikai.

Rugpjūčio 29 d. jau antrąjį rudens semestrą pradėjo lituanistinė mokykla „Gintaras“. Tądien gausiai susirinkusių ir smalsumu spinduliuojančių vaikų akys vertė pasitempti ne tik mokyklėlės mokytojas, bet ir tėvelius. Į Folkuniversiteto patalpas susirinko didelis ir šaunus lietuvių būrys, kuriame galėjai pamatyti ir jau seniai pažįstamus tėvėlių bei vaikų veidus, ir naujus, pirmą kartą apsilankiusius. Taip pat labai džiugu, kad ir lietuviškai nekalbantys tėveliai atvedė savo atžalas į „Gintaro“ mokyklėlę.

Mokyklėlės naujiena – speciali klasė, skirta įvairaus amžiaus vaikams, kurie namuose lietuviškai kalba labai mažai arba visai nekalba. Šiai klasei vadovauja

Progos!

LBŠ valdyba norėtų sveikinti visus su jubiliejais, vedybomis ir kitais svarbiais įvykiais. Labai prašome pranešti valdybai arba laikraščio redakcijai vilija@vilija.se apie artėjančias progas ir pridėti savo nuotrauką.

Bendruomenės veiklai plėsti laukiame tavo paramos

Jubiliejinis LBŠ fondas,

sąskaitos numeris LBŠ PlusGiro 223029-0, pažymint pervedime "Jubiliejinis fondas"

Lietuvių vaikų Švedijoje paramos fondas,

sąskaita 6168-337187738

Till minne av Irvis Scheynius

I början av denna höst förlorade Litauen sin trogna vän, känd humanist i både Sverige och Litauen - Irvis Scheynius. Som svensk medborgare var han alltid stolt över att han var halvlitauisk. Han var liksom sin far författare och under mellankrigstiden Litauens diplomat i Sverige. Ignas Seinius var känd för sitt engagemang i humanitära frågor. Inte minst via den svenska Rotaryorganisationen som samlar ledare inom näringsliv, yrkesliv och samhälle har Irvis Sheynius jobbat med humanitärt bistånd, uppmuntrat god etik, samförstånd och tolerans i det självständiga Litauen. Det är tomt utan Irvis i både Litauen och Sverige. Med djup respekt och kärlek kommer vi att minas Irvis Scheynius. Ett namn inom den litauiska kulturen. Lagom till jul släpps i Litauen en bok om hans far Ignas Seinius som är till minne av honom som den litauiska patriot och son till Sverige han var.

mokyklėlės siela ir globėja Anna Jolanta Nilsson. Taip pat mokyklėlėje veikia vyriausiųjų (nuo 8 metų) klasė, vyresniųjų (nuo 4 iki 7 metų) klasė ir mažųjų (iki 3-4 metų) klasė, kuri lankoma kartu su tėveliais. Čia darbuojasi visų mylimos ir gerbiamos mokytojos Aurelija Paleckienė ir Sonata Staniukynienė, o joms talkina Aistė Paltanavičiūtė.

Jau gruodžio mėnesį yra planuojama Kalėdinė „Gintaro“ mokyklos šventė, į kurią yra pakviestas Monoklio teatras iš Lietuvos su spektakliu, pastatytu pagal Kęstučio Kasparavičiaus knygą „Kvailos istorijos“. Nors užsiėmimai vyksta tik kas antrą sekmadienį, bet yra jaučiamas reikalingumas susitikti, išmokti, pažinti. Manau, kad neišmatuojama nauda yra visiems, ateinantiems į šią mokyklėlę, ir visi čia yra laukiami.

Aistė Paltanavičiūtė

Sammanfattning

LFS styrelse skulle gärna vilja gratulera alla som firar ett jubileum, bröllop och andra viktiga händelser. Var snälla och meddela det till styrelsen eller tidningsredaktionen vilija@vilija.se. Glöm inte att skicka en bild.

Vi hoppas på ditt stöd för nya arbetsformer

LFS jubileumsfond,
kontonummer LFS PlusGiro 223029-0,
v.g. specificera "Fonden"

Litauiska barnskolefonden,
kontonummer 6168-337187738

Nytt läsår i Gintarasskolan

Litauiska skolan Gintaras har nu funnits i ett år och började en ny hösttermin 29 augusti. Den dagen samlades många barn med sina föräldrar i Folkuniversitetets lokaler. Till stor glädje kom även föräldrar som inte talar litauiska med sina barn till skolan. I år startade även en klass avsedd för barn som pratar litauiska i väldigt liten utsträckning hemma eller som inte använder litauiska i hemmamiljön alls. Anna Jolanta

Nilsson är ansvarig för denna klass. Skolan anordnar kurser för åldersgruppen från 8 år och uppåt, för barn mellan 4 till 7 år och för de som är mellan 3 till 4 år. De minsta barnen går till skolan tillsammans med sina föräldrar. Utbildningen på skolan pågår varannan söndag. I december planerar skolan en julfest, där Monoklisteatern från Litauen kommer att visa en föreställning som bygger på Kęstutis Kasparavičius bok *Dumma berättelser*.

Tarptautinis projektas „Su Lietuva širdy“

Visuomet labai džiugu matyti entuziastingai nusiteikusį jaunimą, kuris noriai įsijungia į kūrybinę veiklą. Su tokiais mokiniais vasaros atostogų metu rinkomės į savo antruosius namus: Palangos Vlado Jurgučio pagrindinę mokyklą. Kepinant karštai saulei, mokyklos aktų salėje vyko dar karštesnis kūrybinis procesas. Kartu su mokiniais ieškojome prasmingiausių meninės raiškos priemonių, reikalingų meninės kompozicijos kūrimui. Mokėmės sceninio žodžio, montažo, dainavimo pagrindų. Ir visi tie, kurie neišsigando ilgų kryptingo darbo etapų, kurie siekė užsibrėžto tikslo, rugsėjo 9 dieną išvyko į Stokholmą vykdyti tarptautinio projekto „Su Lietuva širdy“. Projekto partneriai – lietuvių bendruomenė Švedijoje.

Projektui buvo ruošiasi dar nuo 2010 m. kovo mėn. Intensyvus bendravimas projekto vykdymo klausimais vyko su Lietuvių bendruomenės Švedijoje valdybos nare gerb. Algreda Markevičiene. Kai gavome atsakymus, jog projektai konkursuose buvo įvertinti teigiamai, pradėjome dar intensyviau ruoštis. Juk labai džiugu, kada lūkesčiai pasiteisina ir gali imtis

konkrečios veiklos. Prasidėjo paruošiamieji darbai: jaunųjų skaitovų atranka, posmų apie Lietuvą paieška, filmavimai Palangos Botanikos parke ir Palangos apylinkėse, daugybės klausimų derinimas su projekto koordinatore Švedijoje gerb. A. Markevičiene. Smagu, jog į projekto vykdymą entuziastingai įsijungė mokytojai iš Palangos Vlado Jurgučio pagrindinės mokyklos. Anglų kalbos mokytoja metodininkė R. Bacienė į anglų kalbą išvertė tekstus, reikalingus mūsų programos pristatymui. Geografijos mokytojas metodininkas E. Šalkauskis iš savo didžiulės fonototraukų kolekcijos atrinko tinkamus kadrus, kurie puikiai derėjo su filmuota medžiaga. Dailės mokytoja R. Grikštaitė kūrė sceninį kompozicijos dalyvių įvaizdį ir tiesiogiai dalyvavo projekto vykdyme Švedijoje. Už muzikinį apipavidalinimą buvo atsakingi Palangos muzikos mokyklos pedagogai V. Paulauskas ir E. Juzevičius,

---

kuris tęsė pradėtą darbą su visa grupe Stokholme. Visa komanda iškėlė sau uždavinį deramai atstovauti Lietuvą Baltijos šalių vienybės dienoje, o lietuvių bendruomenė Švedijoje rūpinosi mūsų grupės priėmimu ir kultūrinės programos pristatymu. Rugsėjo 11 d. netoli Stokholmo esančiame Vorstos miestelyje vyko V-oji Baltijos šalių vienybės šventė, kurioje dalyvavo Švedijoje gyvenantys lietuviai, latviai, estai. Atstovauti Lietuvą kartu su Stokholmo lietuviškų tautinių šokių kolektyvu „Baltija“ buvo ypatingai džiugu ir atsakinga. Šventėje skambėjo posmai, dainos, vyko mugė. Kiekviena šalis pagal galimybes pabandė pristatyti save: kas dainomis, kas šokiais, kas dirbiniais iš molio, o kas ir tradiciniais valgiais.

Jaunieji artistai labai drąsiai ir išradingai pristatė savo dirbinius iš veltos vilnos bei suvenyrus iš lino. Tad šioje šventėje mokiniai turėjo galimybę ir save parodyti, ir į kitus pažiūrėti. Nepamirštama šventės akimirka, kai lietuviai abipus Baltijos jūros atsisveikinimui užtraukė dainą „Dieve, laimink Lietuvą“ (G. Abariaus muzika, G. Zdebskio žodžiai, L. Abariaus aranžuotė).

Kitą dieną aplankėme Švedijos lietuvišką sekmadieninę Saulės mokyklėlę. Susipažinę su mokyklos tradicijomis, pasidalinę įspūdžiais apie Baltijos vienybės šventę bei pasikeitę suvenyrais, mokiniai savo palinkėjimus surašė mokyklinėje lentoje.

Jaunieji Palangos VO Dramos sambūrio „M“-3-oji karta aktoriai ir Palangos Vlodo Jurgučio pagrindinės mokyklos teatralai buvo, tiesiogine prasme, lietuviško žodžio nešėjai ir puoselėtojai. Mokiniai turėjo galimybę ne tik susipažinti su lietuvių gyvenimu svetur, bet ir pažinti save iš naujo. Juk šis projektas pareikalavo begalinės kantrybės, ryžto, ištvermės. Mokiniai ne tik patyrė kūrybinį džiaugsmą, moralinį pasitenkinimą, bet įgijo didesnę pasitikėjimą savimi, tapo labiau pilietiškais bei tolerantiškais: juk reikėjo atstovauti ne tik savo mokyklą, miestą bet ir šalį.

Kai atsigręži atgal, pamatai, jog yra dėl ko pasididžiuoti, pasidžiaugti ir padėkoti, nes turėjome

puikius partnerius - Švedijos lietuvių bendruomenę. Su valdybos nare Algrede Markevičiene palaikėme glaudų ryšį nuo pat projekto pradžios iki pabaigos, lietuvių šeimos Švedijoje mūsų komandos nariams suteikė nuoširdžią ir šiltą globą, parsivežėme nepamirštamus pokalbius su tautiečiais, užsimezgė draugystė su lietuvių bendruomenės pirminke Audrone Vodzinskaite-Städje.

Džiaugiuosi, jog šiandien galiu visų projekto vykdytojų vardu padėkoti už moralinę bei finansinę paramą Palangos miesto savivaldybei, Lietuvos Respublikos Užsienio Reikalų Ministerijai, Palangos miesto kavinių ir restoranų asociacijai, kelionių agentūrai Krantas travel, UAB DK „PZU Lietuva“, Palangos Vlodo Jurgučio pagrindinės mokyklos direktorei Laimutei Benetienei, Lietuvos gamtininkei Lidijai Umbrasienei, Palangos miesto botanikos parko direktoriui Antanui Sebeckui, natūralios medicinos centro „Medocheda“ savininkei Andželikai Karpovič ir mūsų puikiems partneriams: Švedijos lietuvių bendruomenei, projekto koordinatoriui Švedijoje Algredei Markevičienei, lietuvių bendruomenės pirmininkei Audronei Vodzinskaitei-Städje, Stokholmo lietuviškų tautinių šokių kolektyvo „Baltija“ vadovei Jurgai Laurenčikienei, Lietuvos ambasadoriui Švedijoje Remigijui Motuzui ir visam Saulės mokyklos mokytojų kolektyvui.

Akimirkos iš Baltijos vienybės dienos, viešnage sekmadieninėje mokyklėlėje, pokalbiai su tautiečiais įamžinti filmuotuose kadruose. Filmas bus pristatomas Palangos bei Švedijos lietuvių bendruomenėms.

Alma Pronckūnienė Palangos Vlodo Jurgučio pagrindinės mokyklos direktorės pavaduotoja, neformaliajam ugdymui, vyresnioji teatro mokytoja, VO Dramos sambūris „M“-3-oji karta“ prezidentė

Ett internationellt projekt ”Med Litauen i hjärtat”

I Vladas Jurgutis grundskola i Palanga har vi arbetat kreativt med entusiastiska ungdomar under sommarlovet. Vi har bl. a. lärt oss grunderna i scenspråk, montage och sång. 9 september kom de flesta av oss till Stockholm för att delta i det internationella projektet ”Med Litauen i hjärtat”. Projektets partner – Litauiska föreningen i Sverige.

Förberedelserna inför projektet började redan i mars 2010. I dessa ingick att välja de bästa unga uppläsarna, hitta dikter om Litauen, spela in i Palangas botaniska gård samt i områden kring Palanga. Allt detta utfördes i samarbete med Algrede Markevičienė, koordinator i Sverige och pedagoger från Vladas Jurgutis grundskola samt Musikskolan i Palanga.

11 september deltog vi i firandet av Baltiska länders solidaritet i Vorsta, en småstad i närheten av Stockholm. Nästa dag besökte vi Saules skolan, en litauisk skola som har undervisning på söndagar. Våra elever från Palanga har lärt om andra litauers liv utomlands

samt upptäckte sin egen identitet på nytt. Därmed vill jag varmt tacka alla som bidrog till projektet.

Alma Pronckūniė

Saulės mokykla pakvietė į Kalėdinę šventę

Gruodžio 11 dieną lituanistinė „Saulės“ mokykla pakvietė didelius ir mažus į kalėdinę šventę. Šventė vyko Adolf Fredriks parapijos patalpose Kammakargatan 30. Į šventę sugužėjo virš 45 vaikų. Kartu su tėveliais dalyvių skaičius siekė apie 100.

Sveikinimo žodžiu šventę atidarė Lietuvos ambasados Švedijoje konsulė Monika Bimbaitė. Lietuvos ambasada ir šiais metais mažuosius šventės dalyvius pradžiugino saldinais. Šventės metu „Saulės“ mokyklos mokiniai parodė programėlę, kurios metu dainavo per rudens semestrą išmoktas dainas, deklamavo eilėraščius bei grojo muzikos kūrinius. Šventę vedė „Saulės“ mokyklos mokytoja Rūta, įpynusi į mokinių pasirodymus ir nemažai šokių ir žaidimų. Be abejo, šventėje dalyvavo ir programą vertino ir pats kalėdų senelis, atitempęs didžiulį maišą dovanų.

Be šventinės programos „Saulės“ mokykla rodė mokinių per semestrą padarytus darbelius. Taip pat šventės organizatoriai norėtų pasidžiaugti savo bendradarbiavimu su Marijos Magdalenos bažnyčia, kuri šiais metais organizavo labdarą Panevėžio miesto dienos centro, Panevėžio kalėjime kartu su motinomis esantiems vaikams bei Dabikinės specialiajai mokyklai. Išgirdę, kad „Saulės“ mokykla norėtų prisidėti prie labdaros rinkimo jie labai apsidžiaugė ir sutiko atvažiuoti į kalėdinę šventę pasiimti suneštų gėrybių. Renginio svečiai parodė savo solidarumą ir pasidalino kalėdiniu gerbūviu su mažiau pasiturinčiais Lietuvos gyventojais. Buvo aukojami pinigai, kalėdinės dovanos vaikams bei naudoti žaislus ir dėvėti drabužiai.

Bažnyčios atstovas, atvažiuavęs pasiimti daiktų liko didžiai sujaudintas lietuvių geranoriškumo ir dosnumo. Tai galima vadinti tikra kalėdine dvasia! Šventės pabaigoje svečiai buvo pakviesti prie suneštinio stalo. Ir aš ten buvau, girą ir kisielių gėriau, per smakrą varvėjo, burnoj neturėjau...

Arūnė Wallin

„Saulės“ mokyklos tarybos pirmininkė

Lördagen den 11 december bjöd litauiska skolan “Solen” till en julfest i Adolf Fredriks församlingslokal på Kammakargatan 30. Festen började med en hälsning från konsuln från litauiska ambassaden Monika Bimbaitė. Även i år fick barnen godis från ambassaden. Festen fortsatte med sång, dans och framträdanden av skolans barn. Det fanns även en mindre stånd med pyssel som barnen gjort under terminen. Programvärd var en av skolans lärare, Ruta. Festen gästades också av jultomten, som kom släpandes med en jättesäck med presenter.

Det var inte bara festens barn som fick presenter. Litauiska skolan i samarbete med Maria Magdalenas församling gjorde en insamling för behövande barn i Litauen, främst i staden Panevezys. Insamlingsledaren Tomas Sundberg blev rörd när han såg mängden av julklappar och begagnade kläder och leksaker som festens gäster hade skänkt. Tala om julandan! Festen avslutades med en knytkalas i julig variant.

Arune Wallin

Styrelseordförande för litauiska skolan “Solen”

Pamąstymai

Virginija Kulikauskaitė

Per šešerius išgyventus metus Švedijoje sutikau įvairių imigrantų, tarp jų nemažai lietuvių. Prisipažinsiu, kad mane neretai stebino kodėl vieni imigrantai išmoka švedų kalbą greitai ir gana gerai, o kiti ne? Kodėl vieni prisitaiko prie naujos kultūros daug greičiau ir lengviau nei kiti? Juk esame iš tos pačios Marijos žemės ir užaugę tuos pačius cepelinus valgydami.

Pastebėjau, kad šiuos klausimus ypatingai sunku diskutuoti su tais, kuriems patinka mokytis kalbų nes jie kalbos išmoka lengvai. Šie žmonės galvoja tik apie save t.y. juk kalbos mokymasis toks smagus dalykas, o kitos kultūros yra tokios įdomios. Jiems yra sunku suprasti, kad yra dalis žmonių kuriems kalbos mokymasis ir kitos kultūros supratimas - yra daug sudėtingesnis dalykas. Tuo tarpu, tie, kuriems kalbos išmokimas – didelė problema, bando bergždžiai aiškinti kokia sunki ir neįveikama yra ta švedų kalba. Šie žmonės, deja, retai susilaukia supratimo ir palai-kymo.

Tad kodėl yra tokios skirtingos nuomonės? Kas trukdo sėkmingam kalbos išmokimui?

Daugelis mano, kad užtenka tik lankyti mokyklą ir kalbos išmokstama. O kultūros supratimui tereikia tik ilgėliau pagyventi toje šalyje. Deja, to neužtenka! Mokykla gali tik padėti išmokti kalbą. Net ir tolesni kursai neturės didesnės reikšmės geram kalbos išmokimui, jei kalbos nenaudosi. Tas pats galioja ir kultūros klausimu.

Kitas klaidingas supratimas yra tai, kad vaikai prisitaiko prie naujos kultūros ir išmoka svetimą kalbą daug lengviau. Vaikams išmokti kalbos ir kultūros yra lygiai taip pat sunku kaip ir mums suaugusiems. Tai, kad vaikai pristaiko geriau nei suaugę priklauso nuo skirtingu salygu. Pirmiausia, vaikai nori pritapti prie savo bendraamžių. Visiems yra žinoma, kad vaikai gali būti labai žiaurūs, jei jie girdi ne taip tariamus žodžius ar neteisingai pasakytą sakinį. Taigi, vaikų atveju, motyvacija susirasti draugų ir prie jų pritapti priverčia juos stengtis. Be to, vaikai turi laiko t.y. gali mokytis kalbos valandų valandas bežaisdami su draugais. Tuo tarpu, suaugę, mokymuisi paprastai, gali skirti tik kelias valandas per dieną. Tačiau, jei suaugę patenka į panašią situaciją ir jie gali išmokti kalbą ir kultūrą lygiai taip pat gerai. Vienas iš tokių pavyzdžių - mišrios šeimos. Yra įrodyta, kad mišriose šeimose kur suaugę yra priversti bendrauti ne sava kalba, jos išmokstama

gana neblogai. Tuo tarpu, kai abu šeimos nariai yra imigrantai, kalbos išmokstama gana prastai ir kalbama su žymesniu akcentu.

Dar vienas klaidingas lūkestis, kad biurokratių įstaigų lankymas padės kalbos išmokimui. Biurokratinės įstaigos yra svarbios bet ten nereikia ypatingų kalbos žinių, kad galėtum susišnekėti. Be to, neretai tokiose situacijose vertėjavime pagelbėja vaikai arba draugai.

Taigi, galime priėti išvados, kad kalbos išmokimui ir prisitaikymui prie kitos kultūros galioja tos pačios sąlygos (laikas, motyvacija, bendraamžių/lygiaverčių spaudimas) tiek suaugusiems, tiek vaikams.

Ir vis dėl to, kaip gi išmokti tą užsienio kalbą ir prisitaikyti prie svetimos kultūros? Neišvengiamai peršasi išvada, kad vien retų susitikimų neužtenka (kaimynų, mokyklos). Suaugusiems kalbos išmokimą palengvina kai jie yra priversti susikalbėti su: vyru/žmona, darbdaviu, sutuoktiniu šeima, vaikais, pardavėjais. Reikšmės turi ir bendravimo kokybė bei pokalbio ilgumas. Visiems žinoma, kad namų ruošos darbams apsaityti nereikia įmantraus žodyno. Be to, jei neši susituokęs su vietiniu, arba nedirbi vien su vietiniais, tau bus sunkiau išmokti svetimos kalbos. Kitas kalbos išmokimo šaltinis gali būti vaikai.

Sėkmingam kalbos išmokimui reikalingas "poreikis"! I "poreikį" žiurėkime iš besimokančiojo perspektyvos. Kol žmogus nėra beviltiškai priverstas, tol jis neišmoks kalbos. Jei tik yra nors mažytė galimybė išvengti mokytis svetimos kalbos, ja dažniausiai ir pasinaudojama. Deja, vien kalbos neužtenka. Reikia prisitaikyti ir prie naujos kultūros. Pavojingas faktorius apsunkinantis prisitaikymą yra tai jog imigrantai neretai mato problemas ir pavojus, tačiau didžioji problemų dalis - yra tik jų pačių nepagrįsta baimė ir prietarai.

Naudoti šaltiniai:

När lär sig någon ett språk? <http://www.conlanger.com/varfoerspraak.html>

Världens språk <http://www.zein.se/patrick/loglosvp.html>

Funderingar

Hur lär sig någon ett språk samt anpassar sig till en ny kultur? Varför lär sig vissa det främmande språket lättare än andra? Varför kan barn lära sig främmande språk lättare än vuxna? För att man ska lyckas att lära sig språket bra räcker det oftast inte med desporadiska mötena (grannskap, skola). Språkinläringen för vuxna underlättas när de kommunicerar med make / maka, arbetsgivare, makens familj, barn, säljare. Det är också viktigt med dialogkvalité och dialoglängd.

Lyckad språkinläring kräver "behovet"! "Behovet" ska ses ur det perspektiv som den som studerar har. Man lär sig inget så länge är man inte är så illa tvungen eller desperat. Om man har en liten möjlighet att undvika att lära sig ett främmande språk, då utnyttjar man det. Tyvärr är språket inte tillräckligt. Man behöver anpassa sig till en ny kultur. En farlig faktor som hämmar anpassningen är att invandrare ofta bara ser problem och faror, men de flesta problemen är deras egen ogrundade rädsla och fördomar.

Virginija Kulikauskaitė

Pristatome ambasados darbuotojus

Monika Bimbaitė

2010 m. rugpjūčio 2 d. pradėjo dirbti Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje. Atsakinga už konsulinis klausimus ir ryšius su bendruomene. Diplomatiniėje tarnyboje dirba nuo 2004 metų. Ištekėjusi, turi dukrą.

Monika Bimbaitė började arbeta på Litauens ambassad i Sverige som ansvarig för konsulära frågor och kommunikation med föreningen 2 augusti 2010. Som diplomat har hon varit aktiv sedan 2004. Monika är gift och har en dotter.

Milda Lukoševičiūtė

Nuo 2010 -07-12 Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje pradėjo dirbti sekretorė Milda Lukoševičiūtė, atsakinga už bendruo-

sius klausimus. Baigė Vilniaus Universiteto tarptautinių santykių ir politikos mokslų Institutą, studijavo magistrantūrą Švedijoje. Anksčiau yra atlikusi praktiką Lietuvos ambasadoje Švedijoje.

Milda Lukoševičiūtė är ansvarig för allmänna frågor på Litauens Ambassad i Sverige från och med 12 juli 2010. Hon har tidigare studerat internationella relationer och politik på Vilnius universitet samt läste ett masterprogram i Sverige. Tidigare har Milda arbetat som praktikant på Litauens ambassad i Sverige.

Tomas Grabauskas

Nuo 2010 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje pradėjo dirbti pirmasis sekretorius Tomas Grabauskas, atsakingas už politinius ir ekonominius klausimus. Diplomatiniėje tarnyboje dirba nuo 1998 m. Anksčiau yra dirbęs Lietuvos ambasadoje Egipte. Vedęs, žmona Loreta, dukros Ieva (12 m.) ir Leta (1 m.)

Tomas Grabauskas började arbeta på Litauens ambassad i Sverige från och med 1 juli 2010 och är ansvarig för politiska och ekonomiska frågor. Som diplomat har han arbetat sedan 1998, bl. a. På Litauens ambassad i Egypten. Gift med Loreta, han har två döttrar Ieva, 12 år och Leta, 1 år.

LITUVIŠKA DISKOTEKA STOCKHOLME

Kingstown” naktiniame klube gegužės 7 d. 2010 ivyko lietuviška diskoteka Stockolme ir jo apylinkese gyvenantiems lietuviams. Buvo atvykusių net ir iš Uppsalos. Gausiai susirinkusi publika šoko ir linksminosi iki trečios valandos nakties. Diskoteka buvo organizuota bendromis LBŠ ir LBŠ jaunimo grupės jėgomis. Visa vakarą skambejo lietuvišku dainų popuri, o daugiausia ovacijų ir šurmūlio sukele žinoma Marijono Mikutavičiaus Trys milijonai.

Lina Stode

Sammanfattning pa svenska:

Den 7 maj 2010 ordnades en litauisk diskotekskväll på nattklubben Kingstown i Stockholm. Hela kvällen spelades det en mix av litauiska poplåtar. Arrangemanget ordnades av Litauiska föreningen i Sverige och Ungdomscommitén.

„Misija Sibiras 2010“

Lina Stode

2010 m. gruodžio 4 d. vakarą Lietuvos Respublikos ambasadoje Švedijos Karalystėje pristatyta „Misija Sibiras 2010“. Rengini organizavo LBŠ valdyba kartu su Jaunimo grupe bendradarbiaujant su Pasaulio jaunimo bendruomenės atstovais ir LR Ambasada Švedijoje.

Į renginį susirinko gausus būrys lietuvių jaunimo, šiuo metu studijuojančio ar dirbančio Švedijoje. Susirinkusiuosius pasveikino ambasadorius Remigijus Motuzas. 2010 m. misijos dalyvis Martynas Kriauciūnas papasakojo apie „Misija Sibiras“ idėją ir jos tikslus. Rodydamas filmuotą medžiagą, M. Kriauciūnas pristatė aplankytas lietuvių tremties vietas, kur buvo

tvarkomi ten palaidotų lietuvių kapai, papasakojo apie jaudinančius susitikimus su tose vietovėse tebegyvenančiais lietuviais. Šios misijos tikslai, pasak Martyno, neapsiriboja nukentėjusiųjų nuo Lietuvos gyventojų genocido pagerbimu ir jų palaidojimo vietų sutvarkymu. Šia misija taip pat siekiama puoselėti jaunimo tautinio patriotiškumo jausmą, skatinti kartų dialogą ir tarpusavio supratimą jautriais naujausių laikų Lietuvos istorijos klausimais, formuoti teigiamą patriotiško ir pilietiško jaunimo įvaizdį visuomenėje. Misijos dalyvis susirinkusiesiems taip pat pasakojo apie misijos dalyvių kasdienybę – uodų įkandimus, vandens trūkumą ir kitus kelionės sunkumus, tačiau tai, anot Martyno, tik menkniekis prieš tą pasididžiavimo jausmą, kuris apima suvokiant, jog darai kažką reikšminga ir turi galimybę prisiliesti prie vis dar gyvos mūsų tautos istorijos. M. Kriauciūnas atsakinėjo į susirinkusiųjų klausimus, taip pat paragino pabandyti tapti kitų metų „Misija Sibiras“ dalyviais.

Sammanfattning på svenska av MISIJA SIBIRAS:
Den 4 december 2010 presenterades Uppdrag Sibirien (Misija Sibiras) på den litauiska ambassaden i Stockholm. En deltagare från Uppdrag Sibirien, Martynas Kriauciunas, presenterade konceptet och syftet med uppdraget. Martynas Kriauciunas berättade om besökta platser där de gjorde i ordning litauiska

begravningsplatser och känslofyllda träffar med litauer som fortfarande bor där. Idén med uppdraget är dock inte enbart att besöka historiska platser utan även att uppmuntra patriotiska känslor hos ungdomen, dialog mellan generationer och att väcka intresse för de historiska frågeställningarna i modern tid.

Karelijos lietuvių apsilankymas

2010 m liepos pradžioje Stokholme lankėsi 7 Rusijos Karelijos Lietuvių bendruomenės atstovai, vadovaujami pirmininkės Gitanos Buivydaite. Susitikimą organizavo LBŠ valdyba Karelijos lietuvių iniciatyva. Bendruomenės branduolį sudaro lietuviai išvykę 1960-1970-ais metais į Kareliją kirsti miškų ir ten pasilikę, bei jų palikuonys. Pagrindinė jų problema yra lietuvių kalbos nunykimas, tik 7% ten gyvenančių tautiečių kalba lietuviškai. Kadangi pagrindinis svečių tikslas buvo pasisemti bendruomeninės veiklos idėjų,

2010-aisiais metais keletas ilgamečių Lietuvių bendruomenės Švedijoje narių atšventė gražius jubiliejus.

Nuoširdžiai sveikiname ilgamečę bendruomenės narę **Aldoną (Vasaitę) Sehgal** atšventusią 75-ųjų metų jubiliejų. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos, neblėstančios šypsenos ir dar daug ilgų bei linksmų metų.

Aldona (Vasaitė) Sehgal

Nuoširdžiai sveikiname **Zitą Balbuckienę, Rune Bengtsson, Rimą Maldonis Ericson, Reginę Molina ir Ireną Senutaitę** atšventusius 50-ies metų jubiliejus! Linkime stiprios sveikatos, energijos, džiaugsmo ir daugybės gražių bei prasmingų akimirų.

LBŠ valdyba

apsikeisti patirtimi. Tai jiems buvo suorganizuoti susitikimai su Saulės mokyklos, Baltijos kolektyvo ir jaunimo atstovais. Atskiras susitikimas buvo vien su valdyba, kur buvo apsikeista visapusiška informacija apie bendruomenių veiklą. Taip pat buvo apsilankyta Lietuvos ambasadoje, kur jiems buvo parodytas filmas.

LBŠ valdyba

De karelska litauernas besök

I början av juli 2010 besökte 7 medlemmar från Litauiska föreningen i ryska Karelen Stockholm med ordföranden Gitana Buivydaite i spetsen. Mötet arrangerades av LFS styrelse på karelska föreningens initiativ. Föreningens kärna består av litauer som for till Karelen för att hugga skog under 1960-70-talet samt deras ättlingar. Deras största problem är att det litauiska språket håller på att glömmas bort. Bara 7% av dem talar litauiska. Gästerna hade ett möte med representanter från skolan Saule, från dansgruppen Baltija och ungdomsgruppen. Desutom hölls ett särskilt möte med styrelsen och ett andra möte med ambassadpersonalen.

LFS styrelse

Under 2010 firade några långvariga LFS-medlemmar högtidliga jubileer.

Vi gratulerar hjärtligen föreningens mångåriga medlem **Aldona (Vasaitę) Sehgal** som har firat sin 75-årsdag. Vi önskar dig en god hälsa, energi, glädje och många vackra och meningsfyllda år.

Vi gratulerar hjärtligen **Zita Balbuckiene, Rune Bengtsson, Rima Maldonis Ericson, Regina Molina och Irena Senutaite** på sina 50-årsdagar! Vi önskar er en god hälsa, energi, glädje och många vackra och meningsfyllda dagar.

Regina Molina

LFS styrelsen

Dainuojam Tautiška giesmę

Jau tradicija tampa liepos 6 d. rinktis Pasaulio

Sveikiname naujus Lietuvių bendruomenės narius/ LFS styrelse hälsar följande nya LFS-medlemmar välkomna:

Vilma Juodelytė, Kastytis Petrušis, Aistė Paltanavičiene, Laura Užkuraitytė, Asta Vedlugaitė

Skones filialo nauji nariai:

Rimvydas Norvaišas, Romas Zapušinskas, Mindaugas Motekaitis, Liudvikas Raudys,

Atitaisymas

LBŠ IL Nr. 1 (16), 3 psl., straipsnyje "LBŠ visuotinis susirinkimas" įsivėlė klaida. Buvo atspausdinta "LBŠ tolesnė veikla su Lietuvių mokyklos Švedijoje rėmimo ir Jubiliejinio fondo sukėlė nemažas diskusijas. Buvo pasiūlyta keisti įstatus." Atitaisymas: "LBŠ tolesnė veikla su Lietuvių mokyklos Švedijoje rėmimo fondas sukėlė nemažas diskusijas. Buvo pasiūlyta papildyti Fondo valdyba Skonės filialo atstovais, tuo pakoreguojant įstatus. Jubiliejinio fondo valdyba liko ta pati."

LBŠ valdyba

lietuviams į būrį. Šiomet Švedijos lietuviai vėl rinkosi Evert Taubes terasoje, Stokholmo senamiestyje, ir 21 val. Lietuvos laiku, pliaupiant smagiam lietučiui, sugiedojo Tautiška giesmę. Nufilmuota medžiaga išsiųsta į Lietuvą.

LBŠ valdyba

Vi sjunger vår nationalsång

Världens litauer har tagit traditionen att samlas den 6 juli. I år samlades de svenska litauerne på Evert Taubes terrass på Riddarholmen i Stockholm och sjöng nationalsången kl. 21 litauisk tid i härligt spöregn. Mötet filmades och filmen skickades till Litauen.

LFS styrelsen

Arūnas Šilinskas, Valdas Bartasevičius, Saulius Jarašius, Aidas Jankus, Artūras Kupreščenkovas, Linas Jankus, Nerijus Karpas, Gintaras Mališauskas, Valentas Glebas, Laurynas Glebas, Evaldas Calkevičius, Aringas Calkevičius, Nerijus Matutis,

Raginame ir kitus lietuvius, naujai atvykusius ar seniau gyvenančius, papildyti Bendruomenės gretas. Kartu bus įdomiau ir linksmiau.

Baltiska delikatesser

balticdel@gmail.com mobil. 0735779790

Solna centrum

sponsoriavo 2011 Vasario 16-osios šventę

"Baltiska delikatesser" har sponsrat firandet av den litauiska självständighetsdagen 2011.

Rättelse

I Nyhetsblad för LFS Nr. 1(16) sida 4 har ett fel upptäckts. Där stod: "Kristina Zakaraite och Egidijus Meskenas valdes ut som ansvariga för LFS samarbete med Bistånd för litauiska skolor i Sverige- och Jubileum-fonder". I stället ska där stå: "Diskussioner fördes om att utöka Litauiska barnskolefondens styrelse med två personer från Skånefilialen och samtidigt korrigera Fondens stadgar. Kristina Zakaraite och Egidijus Meskenas valdes in i Fondens styrelse fram till nästa årsmöte. Jubileum-fondens styrelse förändrades inte."

LFS styrelsen

LBŠ Informacinis leidinys/ Nyhetsblad för Litauiska Föreningen i Sverige, Nr. 2 (17) 2011 m. sausis/ januari år 2011
Leidėjas /Utgivare: LBŠ valdyba /LFS styrelse
Pirmininkė / Ordförande: Audronė Stādje tel.: 070-730 63 64
Ormingeringen 55B, SE-13233 Saltsjö-Boo audrone@qedata.se
Sekretorė /Sekreterare: Judita Croona
judita.croona@gmail.com tel.: 070-603 60 66
LBŠ postgiro /LFS pg 22 30 29-0
LBŠ el.pašto adresas /LFS e-post: valdyba@lietuviai.se
Svetainė / Webbadress: www.lietuviai.se
Narystės paraiška yra LBŠ svetainėje /
Medlemsansökan finns på LFS-webben

Redakcija/Redaktionen: Vilija Liorančienė Redakcijos el. paštas/ Redaktionens e-post: vilija@vilija.se
Tekstus redagavo ir vertė /korrektur, översättning: Virginija Kulikauskaitė, Eglė Marcinkevičiūtė, Alina Truskauskaitė, Jörgen Stādje, Dick Stode
Nuotraukos/Foto Jörgen Stādje, Audronė Stādje
KAINA /PRIS: 20 SEK, LBŠ nariams - nemokamai /föer LFS medlemmar - gratis
TIRAŽAS/UPPLAGA: 200 vnt./st.
Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti atsiųstus tekstus./ Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta och redigera inkomna texter.